

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνωμοδότηση του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 881/2002 του Συμβουλίου για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν

(2009/C 276/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και ιδίως το άρθρο 41,

την αίτηση γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 που εστάλη στον ΕΕΠΔ στις 22 Απριλίου 2009,

ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 22 Απριλίου 2009, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 881/2002 του Συμβουλίου για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν (εφεξής «η πρόταση»). Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή απέστειλε στον ΕΕΠΔ την πρόταση με αίτηση γνωμοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ο ΕΕΠΔ υπενθυ-

μίζει ότι παρέσχε άτυπα σχόλια στις 9 Μαρτίου 2009 σχετικά με σχέδιο πρότασης και σημειώνει ότι τα εν λόγω σχόλια έχουν ληφθεί υπόψη στην πρόταση.

2. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του διότι του ζητείται να γνωμοδοτήσει και διότι γίνεται αναφορά σε αυτή τη διαβούλευση στο προοίμιο της πρότασης, κατά παρόμοιο τρόπο όπως σε ορισμένα άλλα νομοθετικά κείμενα για τα οποία έχει ζητηθεί η γνώμη του ΕΕΠΔ, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.
3. Η πρόταση τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 881/2002, ένα από τα κοινοτικά μέσα που θεσπίστηκαν για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με τη λήψη περιοριστικών μέτρων — και συγκεκριμένα, τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων — έναντι φυσικών και νομικών προσώπων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι συνδέονται με τρομοκρατικές οργανώσεις. Ειδικότερα, η πρόταση έχει στόχο την εξέταση των πρόσφατων εξελίξεων στη νομολογία του Δικαστηρίου, και συγκεκριμένα της υπόθεσης *Kadi* ⁽¹⁾, θεσπίζοντας «διαδικασία σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η οποία θα ακολουθείται για τα πρόσωπα και τις οντότητες που έχουν περιληφθεί πρόσφατα στον κατάλογο των ΗΕ» (σημείο 4 της αιτιολογικής έκθεσης).

II. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4. Ενώ το Δικαστήριο είχε κληθεί να επικεντρώνεται στις αποφάσεις του ειδικά στον σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος άμυνας και ιδίως στο δικαίωμα ακρόασης, η νομολογία στον τομέα αυτόν έχει ευρύτερες συνέπειες και θα μπορούσε να συνοψισθεί ως εξής: τα πρότυπα της ΕΕ όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων θα πρέπει να τηρούνται ανεξαρτήτως του εάν τα περιοριστικά μέτρα λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ ή προέρχονται από διεθνείς οργανισμούς όπως είναι τα Ηνωμένα Έθνη. ⁽²⁾

⁽¹⁾ ΔΕΚ 3 Σεπτεμβρίου 2008, *Kadi and Al Barakaat International Foundation* κατά Συμβουλίου, C-402/05 P και C-415/05 P, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

⁽²⁾ *Kadi*, όπου προαναφέρεται στην υποσημείωση 1, βλ. κυρίως παράγραφο 285.

5. Στα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ συμπεριλαμβάνεται το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το Δικαστήριο ως μία από τις αρχές που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 2 της ΣΕΕ και έχουν επιβεβαιωθεί περαιτέρω από το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
6. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του όχι μόνο για την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου, αλλά και για την πρόθεση της Επιτροπής να την εξετάσει ενισχύοντας τη διαδικασία εγγραφής στον κατάλογο και λαμβάνοντας ρητά υπόψη το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Όντως ο ΕΕΠΔ, ενώ αναγνωρίζει πλήρως τον στόχο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας μέσω της επεξεργασίας και ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όμως πιστεύει ακράδαντα ότι η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την εξασφάλιση της νομιμότητας και αποτελεσματικότητας των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνει η Επιτροπή. Τα μέτρα αυτά βασίζονται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία καθεαυτά -ανεξαρτήτως της δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων- πρέπει να υπόκεινται στους κανόνες και τις εγγυήσεις προστασίας των δεδομένων. Επομένως, είναι εξαιρετικά σημαντικό να προβλέπεται σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου στους εφαρμοστέους κανόνες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ατόμων που έχουν περιληφθεί στον κατάλογο, όπως αναφέρεται στο σημείο 8 της αιτιολογικής έκθεσης.
7. Τούτο έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία ενόψει της έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας, η οποία όχι μόνο παρέχει δεσμευτικό αποτέλεσμα στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, αλλά και θα θεσπίσει, στα άρθρα 16 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 39 της ΣΕΕ, την ανάγκη κανόνων και εγγυήσεων προστασίας των δεδομένων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, το Δικαστήριο θα έχει πλήρη αρμοδιότητα, ακόμη και στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, να αξιολογεί το θεμιτό - και ιδίως τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων- των αποφάσεων που προβλέπουν περιοριστικά μέτρα εναντίον φυσικών και νομικών προσώπων (άρθρο 275 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

III.1 Εφαρμοστέο δίκαιο και αρχές για την προστασία των δεδομένων

8. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τις παραπομπές του προοιμίου στην ανάγκη εφαρμογής του κανονισμού σύμφωνα με το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων (αιτιολογική παράγραφος 10) καθώς και την ανάγκη κατάλληλων ειδικών διασφαλίσεων όταν η Επιτροπή επεξεργάζεται δεδομένα που έχουν σχέση με αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται από φυσικά πρόσωπα που έχουν περιληφθεί στον κατάλογο και με ποινικές καταδικές ή μέτρα ασφάλειας που αφορούν αυτά τα πρόσωπα.
9. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του διότι στην πρόταση αναγνωρίζεται ρητά στην αιτιολογική παράγραφο 12 η δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων προστασίας δεδομένων, και ιδίως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον εν λόγω τομέα. Όντως, το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 αναφέρει ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται «στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από όλα τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, εφ' όσον η επεξεργασία αυτή πραγματοποιείται

στα πλαίσια της άσκησης δραστηριοτήτων που εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου». Υπό αυτό το πρίσμα, ακόμη και αν ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 881/2002 συνδέεται με την κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ και τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στον εν λόγω τομέα, βασίζεται ωστόσο στην Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

10. Ως γενική παρατήρηση, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να υπογραμμίσει ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 θεσπίζει σειρά υποχρεώσεων για τους υπεύθυνους της επεξεργασίας μεταξύ άλλων, ποιότητα των δεδομένων, θεμιτό της επεξεργασίας, κοινοποίηση, ασφάλεια της επεξεργασίας καθώς και δικαιώματα υποκειμένων των δεδομένων μεταξύ άλλων πρόσβαση, διόρθωση, κλείδωμα, διαγραφή, κοινοποίηση σε τρίτα μέρη, προσφυγές τα οποία εφαρμόζονται εκτός από τις περιπτώσεις όπου έχουν θεσπισθεί απαλλαγές και περιορισμοί δυνάμει του άρθρου 20. Σε κάθε περίπτωση, αυτοί οι περιορισμοί του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας των δεδομένων θα πρέπει να είναι συμβατοί με τον αυστηρό έλεγχο της αναλογικότητας, δηλαδή θα πρέπει να περιορίζονται τόσο ως προς την ουσία τους όσο και ως προς την εφαρμογή τους στο χρόνο- στα απαραίτητα για την επιδίωξη του δημόσιου ενδιαφέροντος που διακυβεύεται, όπως επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και στον τομέα των περιοριστικών μέτρων. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό εφόσον αυτά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, από κοινού με την ανάγκη ανεξάρτητης εποπτείας όσον αφορά στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, συνιστούν τον πυρήνα του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας των δεδομένων, όπως επιβεβαιώνει ρητά το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
11. Επιπλέον, εκφράζοντας μεν την ικανοποίησή του διότι η πρόταση εξετάζει, σιωπηρά ή ρητά, μερικές από αυτές τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να υπογραμμίσει ότι η πρόταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκλείει ή περιορίζει την δυνατότητα εφαρμογής αυτών των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων που δεν αναφέρονται μέσα σε αυτήν.
12. Σε αυτή τη συνάρτηση, στις επόμενες παραγράφους ο ΕΕΠΔ θα αναλύσει τις διατάξεις της πρότασης κάτω από το φως των πλέον σχετικών αρχών προστασίας των δεδομένων, παρέχοντας συστάσεις βελτίωσης καθώς και καθοδήγηση όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους πρέπει να εξετασθούν μερικά άλλα θέματα τα οποία δεν εξετάζονται επί του παρόντος αλλά ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή των αρχών της προστασίας των δεδομένων. Σε μερικές περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι ευκατίο να δοθούν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων στον τομέα των περιοριστικών μέτρων.
13. Αυτά τα σχόλια μπορούν μόνο να αντικατοπτρίσουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων ως κρίσιμου παράγοντα για την εξασφάλιση της νομιμότητας και αποτελεσματικότητας των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνει η Επιτροπή, αλλά δεν εξετάζουν ούτε επηρεάζουν άλλα ουσιαστικά θέματα που ενδέχεται να συνδέονται με την αναγραφή σε κατάλογο βάσει της εφαρμογής άλλων κανόνων.

III.2. Άρθρα 7α και 7γ: ενημέρωση των ενδιαφερομένων προσώπων και διαγραφή

14. Το άρθρο 7α αναφέρεται στις διαδικασίες εγγραφής και διαγραφής φυσικών ή νομικών προσώπων και το άρθρο 7γ προβλέπει ειδική διαδικασία που εφαρμόζεται σε όσους έχουν περιληφθεί στον κατάλογο πριν από τις 3 Σεπτεμβρίου 2008.

15. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τις διατάξεις αυτές στο μέτρο που ενισχύουν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων περιλαμβανομένων στα εν λόγω πρόσωπα μέσα για να ενημερώνονται όσον αφορά τους λόγους εγγραφής στους καταλόγους καθώς και με την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους επί του θέματος. Επιπλέον, η παράγραφος 4 προβλέπει ότι διαγραφή σε επίπεδο ΟΗΕ θα προκαλεί αυτόματα διαγραφή σε επίπεδο ΕΕ, πράγμα που ευθυγραμμίζεται προς την αρχή προστασίας των δεδομένων ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να ενημερώνονται, όπως προβλέπει το άρθρο 4 πρώτη παράγραφος στοιχείο δ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.
16. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι αυτές οι διατάξεις δεν αποκλείουν παρόμοιες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, όπως είναι η υποχρέωση παροχής πληροφοριών στο υποκείμενο των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 και ιδίως το άρθρο 12 — το οποίο αφορά ενημέρωση που παρέχεται σε περίπτωση που τα δεδομένα δεν έχουν συλλεγεί παρά τω υποκείμενω των δεδομένων —, η υποχρέωση δύναμει του άρθρου 14 αμελλητί διόρθωσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι ανακριβή ή ελλιπή και η υποχρέωση δύναμει του άρθρου 17 κοινοποίησης διόρθωσης ή διαγραφής δεδομένων — όπως στην περίπτωση διαγραφής από τον κατάλογο — σε τρίτα μέρη στα οποία έχουν γνωστοποιηθεί τα δεδομένα, εκτός αν αυτό αποδεικνύεται αδύνατο ή προϋποθέτει δυσανάλογη προσπάθεια.
17. Φυσικά, όπως έχει ήδη αναφερθεί στο σημείο 10, οι αναγκαίες εξαιρέσεις και περιορισμοί ως προς τις διατάξεις αυτές εφαρμόζονται δύναμει του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Παραδείγματα χάριν, η ενημέρωση προς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα θα χρειάζεται να καθυστερεί, εφόσον χρειάζεται να διατηρηθεί ο «αιφνιδιαστικός χαρακτήρας» της απόφασης να εγγραφεί ο πρόσωπο αυτό στον κατάλογο και να δεσμευθούν τα περιουσιακά στοιχεία του. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ συνιστά στον νομοθέτη να εξετάσει κατά πόσον θα πρέπει να διευκρινίσει ρητά στην πρόταση τις απαλλαγές από τις αρχές προστασίας των δεδομένων που μπορεί να είναι αναγκαίες, όπως για παράδειγμα την ανάγκη αναβολής της ενημέρωσης δύναμει του άρθρου 12 μέχρις ότου ληφθεί η προσωρινή απόφαση.

III.3. Άρθρο 7δ: δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων, καθήκοντα ελέγχου και δικαστικές προφυγές

18. Στο προτεινόμενο άρθρο 7δ αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο ότι αν ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ή ένα κράτος υποβάλλει διαβαθμισμένες πληροφορίες, η Επιτροπή επεξεργάζεται τις πληροφορίες αυτές σύμφωνα με τις εσωτερικές διατάξεις της Επιτροπής για την ασφάλεια (Απόφαση 2001/844/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ⁽¹⁾ και, ενδεχομένως, συμφωνίες για την ασφάλεια διαβαθμισμένων πληροφοριών που έχουν συναφθεί μεταξύ της ΕΕ και του κράτους που έχει υποβάλει τις πληροφορίες. Στη δεύτερη παράγραφο διευκρινίζεται ότι τα διαβαθμισμένα έγγραφα σε επίπεδο που αντιστοιχεί στο «Άκρωσ απόρρητο ΕΕ», «Απόρρητο ΕΕ» ή «Εμπιστευτικό ΕΕ» δημοσιεύονται μόνο με τη συγκατάθεση του αρχικού συντάκτη.
19. Το άρθρο αυτό θέτει δύο ζητήματα, το πρώτο εκ των οποίων έχει σχέση με τις επιπτώσεις της διάταξης στο δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του όπως θεσπίζεται στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και το δεύτερο έχει σχέση με την δυνατότητα για τον ΕΕΠΔ, καθώς και για το Δικαστήριο, να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται σε διαβαθμισμένες πληροφορίες προκειμένου να εκτελέσουν αποτελεσματικά τα αντίστοιχα καθήκοντά τους.
- Ενεκρίνε την ακόλουθη γνωμοδότηση:
20. Οι κανόνες σχετικά με την ασφάλεια στους οποίους έγινε αναφορά καθώς και οι συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και του υποβάλλοντος κράτους ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να υπάρχει πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες. Μόνο πρόσωπα με «ανάγκη γνώσης», δηλαδή όσα χρειάζονται την πρόσβαση προκειμένου να μπορέσουν να εκτελέσουν αποστολές ή καθήκοντα, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε τέτοιες πληροφορίες.⁽²⁾ Όσον αφορά τις πληροφορίες με τα επίπεδα διαβάθμισης που αναφέρονται στο προτεινόμενο άρθρο 7δ παράγραφος 2, τα πρόσωπα αυτά χρειάζονται επιπλέον έλεγχο διαβάθμισης ασφαλείας.
21. Ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής για την ασφάλεια πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, οποίος αναπτύσσει λεπτομερώς το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες των τριών μεγαλύτερων θεσμικών οργάνων της ΕΕ για όλους. Το άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων εγγράφων και αναφέρεται στις τρεις κατηγορίες διαβάθμισης που προαναφέρθηκαν. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι τα ευαίσθητα έγγραφα δίδονται στη δημοσιότητα μόνον μετά από σύμφωνη γνώμη του συντάκτη τους. Τον κανόνα αυτόν περιλαμβάνει επίσης και το προτεινόμενο άρθρο 7δ παράγραφος 2.
22. Ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής για την ασφάλεια είναι συμβατός με το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει όσον αφορά ειδικά δικαιώματα πρόσβασης, όπως είναι το δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να έχουν πρόσβαση στα δικά τους δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ο εσωτερικός κανονισμός για την ασφάλεια δεν περιέχει αναφορά σε κανόνες προστασίας δεδομένων ή σε δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων καθ'αυτά. Η περίπτωση κατά την οποία ένα υποκείμενο των δεδομένων ζητά πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται σε διαβαθμισμένο έγγραφο δεν εξετάζεται στον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής για την ασφάλεια. Το ίδιο ισχύει για τις συμφωνίες για την ασφάλεια διαβαθμισμένων πληροφοριών με επί μέρους κράτη μέλη.
23. Το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 παρέχει στο υποκείμενο δεδομένων το δικαίωμα να λαμβάνει ανεμπόδιστα, ανά πάσα στιγμή εντός προθεσμίας τριών μηνών από την παραλαβή της αίτησης παροχής πληροφοριών και ατελώς από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, μεταξύ άλλων, ανακοίνωση, με εύληπτο τρόπο, των υπό επεξεργασία δεδομένων (βλέπε στοιχείο γ).

⁽¹⁾ Απόφαση της Επιτροπής 2001/844/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ, της 29ης Νοεμβρίου 2001, για την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της (ΕΕ L 317 της 3.12.2001, σ. 1).

⁽²⁾ Βλέπε μέρος 19 της απόφασης 2001/844 και, παραδείγματος χάριν, το άρθρο 4 παράγραφος 7 της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την ασφάλεια διαβαθμισμένων πληροφοριών (ΕΕ L 115 της 3.5.2007, σ. 30).

24. Ο ΕΕΠΔ αντιλαμβάνεται πλήρως ότι στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων εναντίον ορισμένων προσώπων ή οντοτήτων τα οποία εξυπηρετούν τον στόχο της πρόληψης τρομοκρατικών εγκλημάτων, υπάρχουν αιτιολογημένοι λόγοι να μην αποκαλυφθούν διαβαθμισμένες (προσωπικές) πληροφορίες σε ένα υποκείμενο των δεδομένων. Ο περιορισμός αυτός βασίζεται στο άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, όπως ήδη αναφέρθηκε στο σημείο 10. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να επισημάνει την απαίτηση *αναγκαιότητας* που περιλαμβάνεται σε αυτό το άρθρο και τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.
25. Το άρθρο 20 απαιτεί οι περιορισμοί των προαναφερόμενων διατάξεων να αποτελούν *αναγκαίο* μέτρο για τη διασφάλιση ενός από τους λόγους που αναφέρθηκαν. Εφόσον ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής για την ασφάλεια καθώς και οι συμφωνίες με επί μέρους κράτη δεν εξετάζουν το θέμα της πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων και το προτεινόμενο άρθρο 7δ παράγραφος 2 περιλαμβάνει άνευ όρων υποχρέωση να επιτευχθεί η συγκατάθεση του αρχικού συντάκτη πριν δημοσιοποιηθούν διαβαθμισμένα έγγραφα, δεν εξασφαλίζεται ότι ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης ισχύει μόνο όταν είναι *αναγκαίο*. Η διάταξη δεν παρέχει ουσιαστικά κριτήρια και αφήνει πλήρη διακριτική ικανότητα στον αρχικό συντάκτη, όπου περιλαμβάνονται μέρη που δεν υπόκεινται στο δίκαιο της ΕΕ και τα πρότυπα της ΕΕ για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
26. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 20 περιέχουν κανόνες σχετικούς με την εφαρμογή περιορισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 το εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο θα πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για τους ουσιαστικούς λόγους που αιτιολογούν τον περιορισμό καθώς και για το δικαίωμά του να προσφύγει στον ΕΕΠΔ. Η παράγραφος 4 περιλαμβάνει ένα επιπλέον κανόνα που έχει σχέση ειδικά με τον περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης. Αναφέρει ότι ο ΕΕΠΔ, όταν εξετάζει μία ένσταση βάσει της προηγούμενης παραγράφου, γνωστοποιεί απλώς στο υποκείμενο των δεδομένων εάν η επεξεργασία έγινε με τον προσηκόντα τρόπο και εάν όχι, για το κατά πόσον πραγματοποιήθηκαν όλες οι αναγκαίες διορθώσεις. ⁽¹⁾ Η τρέχουσα πρόταση τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 881/2002 θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι είναι δυνατή η συμμόρφωση προς τους κανόνες αυτούς. Το σημείο αυτό συνδέεται στενά με το δεύτερο θέμα που κινεί το προτεινόμενο άρθρο 7δ.
- Πρόσβαση του ΕΕΠΔ σε διαβαθμισμένες πληροφορίες*
27. Η προϋπόθεση που περιλαμβάνεται στο άρθρο 7δ παράγραφος 2) ότι οι διαβαθμισμένες πληροφορίες δημοσιεύονται μόνο με τη συγκατάθεση του αρχικού συντάκτη θα μπορούσε επίσης να έρθει σε αντίθεση προς την ανεξάρτητη εποπτεία του ΕΕΠΔ. Η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 συνεπάγεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να υπόκειται στις προσφυγές που ορίζονται στο άρθρο 32 καθώς και στις αρμοδιότητες του ΕΕΠΔ για την επιβολή του νόμου που ορίζονται στο άρθρο 47 του εν λόγω κανονισμού. Ειδικότερα, το τελευταίο άρθρο παρέχει στον ΕΕΠΔ την αρμοδιότητα να απαιτεί από ένα υπεύθυνο της επεξεργασίας ή από ένα όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και σε όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τις έρευνές του (βλέπε άρθρο 47 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Υπάρχει η δυνατότητα στο πλαίσιο της τρέχουσας πρότασης ο ΕΕΠΔ να μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτή την εξουσία του προκειμένου να εκτελέσει το καθήκον του δυνάμει του άρθρου 20 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ωστόσο, η τρέχουσα διατύπωση του άρθρου 7δ θα μπορούσε να έχει ως επίπτωση η ουσιαστική άσκηση αυτής της εξουσίας να εξαρτάται πλήρως από την διακριτική ευχέρεια του αρχικού συντάκτη της πληροφορίας.
28. Το κείμενο του άρθρου 7δ όπως έχει τώρα θα έρθει σε αντίθεση επομένως προς τους κανόνες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να υπογραμμίσει σχετικά ότι το άρθρο 20 του κανονισμού 45/2001 δεν προβλέπει τον περιορισμό των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του ΕΕΠΔ που περιέχονται στα άρθρα 46 και 47.
29. Επιπροσθέτως προς τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής ενώπιον ανεξάρτητων αρχών προστασίας των δεδομένων, η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων θεσπίζει το δικαίωμα άσκησης δικαστικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου [βλέπε άρθρο 22 της οδηγίας 95/46 και άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001]. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΕΕΠΔ θέλει να επισημάνει το γεγονός ότι το τρέχον κείμενο του άρθρου 7δ παράγραφος 2) θα μπορούσε επίσης να θίξει την αποτελεσματικότητα αυτού του δικαστικού ελέγχου, συγκρουόμενο με την ικανότητα του ΔΕΚ να εξετάζει κατά πόσον επιτυγχάνεται δικαίη ισορροπία μεταξύ της ανάγκης να καταπολεμηθεί η παγκόσμια τρομοκρατία και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Όπως αναφέρει το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του της 4ης Δεκεμβρίου 2008, η πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες μπορεί να είναι αναγκαία για να δοθεί η δυνατότητα στο Δικαστήριο να το πράξει. ⁽²⁾
- Προτεινόμενες τροποποιήσεις*
30. Κατόπιν των ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ προτρέπει το νομοδότη να τροποποιήσει το άρθρο 7δ κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται (1) ότι η απαίτηση της *αναγκαιότητας* του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 ικανοποιείται στην περίπτωση που η Επιτροπή αρνείται σε υποκείμενο των δεδομένων την πρόσβαση στις πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε διαβαθμισμένα έγγραφα, (2) ότι διασφαλίζεται το συμβατό προς τους κανόνες που θεσπίζονται στο άρθρο 20, παράγραφοι 3 και 4, και (3) ότι οι αρμοδιότητες του ΕΕΠΔ όπως έχουν στο άρθρο 47 τηρούνται πλήρως.
31. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό ένα πρώτο βήμα θα ήταν να περιοριστεί το πεδίο του άρθρου 7δ παράγραφος (2) με αντικατάσταση του όρου «δημοσιεύονται» από τον όρο «δημοσιοποιούνται». Η αλλαγή αυτή θα ήταν επίσης συνεπής από νομική πλευρά, αφού, όπως εξηγείται παραπάνω, η διάταξη λαμβάνεται από το άρθρο 9 παράγραφος (3) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 που αφορά μόνο την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα. Η προτεινόμενη τροποποίηση θα επιλύσει σε μεγάλο βαθμό τα προβλήματα που συζητήθηκαν παραπάνω: ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης για τα υποκείμενα των δεδομένων δεν θα επαφίεται πλέον πλήρως στην διακριτική ευχέρεια του υποβάλλοντος μέρους και δεν θα περιορίζεται η δυνατότητα για τον ΕΕΠΔ και το ΔΕΚ να έχουν πρόσβαση σε τέτοιες πληροφορίες για την εκτέλεση των αντιστοιχών καθηκόντων τους.

⁽¹⁾ Η ενημέρωση που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφοι 3) και 4) μπορεί να αναβάλλεται εφόσον στερεί από τον περιορισμό που επιβάλλεται στην ισχύ του [βλέπε άρθρο 20 παράγραφος 5)].

⁽²⁾ Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 4 Δεκεμβρίου 2008, ΡΜΟΙ (Οργάνωση Μουτζαχεντίν του Λαού του Ιράν) κατά Συμβουλίου, Τ-284/08, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί, βλέπε ιδίως παραγράφους 74-76.

32. Ωστόσο, ενόσω ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής και οι συμφωνίες για την ασφάλεια των πληροφοριών δεν εξετάζονται ρητά το θέμα της πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων και δεν διασφαλίζουν ότι ικανοποιείται η απαίτηση αναγκαιότητας του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, το πρόβλημα παραμένει. Ενώ ο ΕΕΠΔ (και το ΔΕΚ) μπορούν να έχουν πρόσβαση βάσει της αρχής της «ανάγκης γνώσης» και μετά από έλεγχο διαβάθμισης ασφάλειας εκείνων που πράγματι ασχολούνται με τις πληροφορίες, είναι αμφίβολο εάν αυτό είναι δυνατό και για το υποκείμενο των δεδομένων. Συνεπώς ο ΕΕΠΔ παροτρύνει την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα σε διαβαθμισμένα έγγραφα περιορίζεται μόνο όταν είναι αναγκαίο.

III.4. Άρθρο 7ε: νομικοί λόγοι για την επεξεργασία, κατηγορίες δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία, διορισμός υπεύθυνου της επεξεργασίας

33. Το άρθρο 7ε ορίζει με ικανές λεπτομέρειες τόσο τα καθήκοντα της Επιτροπής για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (παράγραφος 1) όσο και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θα τύχουν επεξεργασίας (παράγραφοι 2-4). Στην παράγραφο 5 διορίζει μονάδα της Επιτροπής ως ελεγκτή (υπεύθυνου της επεξεργασίας) κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

34. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρώτη παράγραφο του άρθρου 7ε στο μέτρο που έχει στόχο να παράσχει νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Όντως, όλες οι δραστηριότητες επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να βασίζονται σε ένα από τους νομικούς λόγους που αναγράφονται σε αυτό το άρθρο. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι τα στοιχεία α): «απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος (...), και β): «απαραίτητη για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης την οποία υπέχει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας», μπορεί να είναι ιδιαίτερα σχετικά στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων.

35. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι «πρόσφορα, συναφή προς το θέμα και όχι υπέρμετρα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται (...)», και ότι συνεπώς η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται είναι αναγκαία για τον σκοπό της επιβολής περιοριστικών μέτρων που προβλέπονται από το σχέδιο κανονισμού.

36. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ συνιστά να τροποποιηθεί το άρθρο 7ε, παράγραφος 1, ως εξής: «Η Επιτροπή επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων της δυνάμει του παρόντος κανονισμού».

37. Επιπλέον, η συνάφεια με το θέμα των κατηγοριών δεδομένων που χρησιμοποιούνται σε σχέση με περιοριστικά μέτρα συμπεριλαμβανομένων στοιχείων όπως είναι τα γενικά αναγνωριστικά (π.χ., αριθμοί φορολογικού μητρώου και κοινωνικής ασφάλισης) και «λειτουργήματα ή επάγγελμα» θα πρέπει να ελέγχεται προσεκτικά, τόσο γενικά όσο και ανά περίπτωση, ιδίως στο μέτρο που αυτά τα πληροφοριακά στοιχεία μπορούν να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων και ενδέχεται να χρειάζονται ειδικά μέτρα διασφάλισης.

38. Σε αυτή τη συνάρτηση, ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει την αρχή που θεσπίζεται στην παράγραφο 3, σύμφωνα με την οποία τα ονοματεπώνυμα των γονέων του φυσικού προσώπου μπορούν να περιληφθούν στο Παράρτημα όταν είναι απαραίτητα σε μια συγκεκριμένη περίπτωση για το μοναδικό σκοπό επαλήθευσης της ταυτότητας του εν λόγω φυσικού προσώπου που περιλαμβάνεται στον κατάλογο. Η διάταξη αυτή αντανακλά ορθώς την αρχή του οριοθετημένου σκοπού της προστασίας των δεδομένων, η οποία θα πρέπει να διευκρινισθεί καταλλήλως και να εφαρμόζεται σε σχέση με το σύνολο του άρθρου. Συνεπώς, ο ΕΕΠΔ συνιστά την εφαρμογή ρητά αυτής της αρχής σε όλες τις κατηγορίες δεδομένων, τροποποιώντας το άρθρο 7ε, παράγραφος 2, ως εξής: «Το Παράρτημα I περιλαμβάνει μόνο τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τον σκοπό της επαλήθευσης της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που αναγράφονται στον κατάλογο και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερες από τις ακόλουθες πληροφορίες».

39. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για την παράγραφο 4, η οποία ορίζει ότι ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όπως είναι ποινικά αδικήματα, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφάλειας μπορούν να τύχουν επεξεργασίας μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, με την επιφύλαξη κατάλληλων ειδικών διασφαλίσεων και δεν δημοσιεύονται ούτε ανταλλάσσονται.

40. Όσον αφορά την παράγραφο 5, ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι ο διορισμός υπεύθυνου της επεξεργασίας στο Παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 881/2002 θα ενισχύσει την ορατότητα του υπεύθυνου της επεξεργασίας και τον ρόλο του ως «σημείου επαφής», διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι είναι επίσης αναγκαίο να είναι βέβαιο ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας είναι σε θέση να εξασφαλίζει αποτελεσματικά όχι μόνο την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, αλλά και τη συμβατότητα με όλες τις άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Υπό αυτό το πρίσμα, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο να διασαφήσει αυτό το σημείο της πρότασης για παράδειγμα προσθέτοντας στην παράγραφο 5 ρητή αναφορά στην ανάγκη ο υπεύθυνος της επεξεργασίας να εξασφαλίζει τη συμβατότητα προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

III.5. Διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς

41. Ένα σημαντικό ζήτημα, το οποίο δεν εξετάζεται ρητά στην πρόταση αλλά υπονοείται στη διαδικασία εγγραφής στον κατάλογο, είναι σε ποιό βαθμό τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζονται τα κοινοτικά θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να παραχωρούνται στα Ηνωμένα Έθνη και/ή τρίτες χώρες και εάν ναι, κάτω από ποιες προϋποθέσεις.

42. Σχετικά με αυτό, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να επιστήσει την προσοχή στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, το οποίο θεσπίζει τους όρους διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς αποδέκτες άλλους, εκτός από τα όργανα της κοινότητας, οι οποίοι δεν υπόκεινται στην οδηγία 95/46/ΕΚ. Υπάρχει ευρύ φάσμα λύσεων, που κυμαίνονται από την συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων [παράγραφος 6 α)] και την άσκηση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου [παράγραφος 6 δ)] πράγμα που θα μπορούσε να είναι χρήσιμο στην περίπτωση που το πρόσωπο που περιλαμβάνεται στον κατάλογο έχει

παράσχει τις πληροφορίες προκειμένου να αρχίσει επανεξέταση της εγγραφής στον κατάλογο μέχρι την ύπαρξη εντός των Ηνωμένων Εθνών μηχανισμών για την διασφάλιση της αρμόζουσας προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την ΕΕ.

43. Ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι οι διάφορες δραστηριότητες επεξεργασίας που εξετάζονται θα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένες προς το σύστημα αυτό, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αρμόζουσα προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και ότι ενδέχεται να χρειασθούν κατ' αναλογία προδιαγραφές στην πρόταση και διευθετήσεις με τα Ηνωμένα Έθνη.

III.6. Άλλα θέματα: ευθύνη, προκαταρκτικοί έλεγχοι, διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

44. Το άρθρο 6 της πρότασης αποκλείει την ευθύνη, εκτός από περιπτώσεις αμελείας, για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που εφαρμόζουν τα περιοριστικά μέτρα. Σχετικά με αυτό, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να διευκρινίσει ότι αυτό το άρθρο δεν θεωρείται ότι αποκλείει την εξωσυμβατική ευθύνη, δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 καθώς και του άρθρου 23 της οδηγίας 95/46, για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά παραβίαση του εφαρμοστέου δικαίου για την προστασία των δεδομένων. Υπό αυτό το πρίσμα, τα περιοριστικά μέτρα βασίζονται στην επεξεργασία και δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πράγμα που σε περίπτωση παρανομίας μπορεί κάθεαυτὸ ανεξαρτήτως των λαμβανόμενων περιοριστικών μέτρων να προξενήσει μη υλική ζημία, όπως έχει ήδη αναγνωρίσει το Δικαστήριο ⁽¹⁾.
45. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ενδέχεται να απαιτούνται προκαταρκτικοί έλεγχοι από τον ΕΕΠΔ δυνάμει του άρθρου 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2002, στο μέτρο που η πρόταση θεσπίζει επεξεργασίες σχετικά με ειδικές κατηγορίες δεδομένων (υποψία τέλεσης αδικήματος, ποινικές καταδικές ή μέτρα ασφαλείας) και για τον σκοπό του αποκλεισμού απόμων από την πλήρη απόλαυση του δικαιώματος κυριότητας.
46. Ο ΕΕΠΔ, δυνάμει του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, προσδοκά ότι θα του ζητείται να γνωμοδοτήσει σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και διοικητικά μέτρα που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδέχεται να προταθούν στον τομέα των περιοριστικών μέτρων εναντίον προσώπων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι τρομοκράτες.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

47. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει την πρόθεση της πρότασης της Επιτροπής να εξετάσει την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου ενισχύοντας τη διαδικασία εγγραφής στον κατάλογο και λαμβάνοντας ρητά υπόψη το δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την εξασφάλιση του σύννομου χαρακτήρα και της αποτελεσματικότητας των λαμβανόμενων από την Επιτροπή περιοριστικών μέτρων.

⁽¹⁾ Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 12 Σεπτεμβρίου 2007, Καλλιόπη Νικολάου κατά Επιτροπής, T-259/03, [2007] Συλλ. II-99- Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 8 Ιουλίου 2008, Franchet and Byk κατά Επιτροπής, T-48/05, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

48. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τις αναφορές μέσα στο προοίμιο στην ανάγκη εφαρμογής του κανονισμού σύμφωνα με το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και διότι στην πρόταση αναγνωρίζεται ρητά στην αιτιολογική παράγραφο 12 η δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αυτόν τον τομέα.
49. Ως γενική παρατήρηση, ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να τονίσει ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 θεσπίζει σειρά υποχρεώσεων για τους υπεύθυνους επεξεργασίας καθώς και δικαιώματα για τα υποκείμενα των δεδομένων που εφαρμόζονται ακόμη και όταν δεν αναφέρονται ρητά μέσα στην πρόταση. Ωστόσο, σε μερικές περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι ευκαίριο να δοθούν περαιτέρω λεπτομέρειες για την εφαρμογή — και ενδεχόμενες απαλλαγές και περιορισμοί— των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων στον τομέα των περιοριστικών μέτρων.
50. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ευχαρίστησή του για τα άρθρα 7α και 7γ στο μέτρο που ενισχύουν την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων παρέχοντας μέσα στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ώστε να ενημερώνονται για τους λόγους της εγγραφής τους στον κατάλογο. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι αυτές οι διατάξεις δεν αποκλείουν παρόμοιες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ συνιστά στον νομοθέτη να εξετάσει κατά πόσον πρέπει να διευκρινίσει σαφώς στην πρόταση τις απαλλαγές από τις αρχές προστασίας των δεδομένων που ενδέχεται να είναι αναγκαίες, όπως για παράδειγμα την ανάγκη αναβολής της ενημέρωσης δυνάμει του άρθρου 12 μέχρις ότου ληφθεί προσωρινή απόφαση.
51. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι το άρθρο 7δ, εξαρτώντας την δημοσίευση εμπιστευτικών εγγράφων από τη συγκατάθεση του αρχικού συντάκτη, μπορεί να έρθει σε αντίθεση με το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να έχει πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του όπως ορίζεται στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και στη δυνατότητα του ΕΕΠΔ, καθώς και του Δικαστηρίου, να έχουν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε διαβαθμισμένες πληροφορίες προκειμένου να εκτελέσουν αποτελεσματικά τα αντίστοιχα καθήκοντά τους. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ΕΕΠΔ παροτρύνει το νομοθέτη να τροποποιήσει αυτή τη διάταξη, συγκεκριμένα αντικαθιστώντας τον όρο «δημοσιεύονται» από τον όρο «δημοσιοποιούνται».
52. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το άρθρο 7ε στο μέτρο που έχει στόχο να παράσχει νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ωστόσο, συνιστά μερικές τροποποιήσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι τα δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένους σκοπούς και είναι σχετικά με το θέμα, και ότι ο ρόλος του υπεύθυνου της επεξεργασίας είναι ευθυγραμμισμένος προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

53. Ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι οι ενδεχόμενες διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται προς το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αρμόζουσα προστασία των εν λόγω δεδομένων. Σχετικά με αυτό, ενδέχεται να χρειασθούν προδιαγραφές στην πρόταση καθώς και διευθετήσεις με τα Ηνωμένα Έθνη.

54. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι η πρόταση δεν θίγει την ευθύνη που μπορεί να προκύψει σε περίπτωση μη θεμιτής επεξεργασίας και δημοσίευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: ότι ενδέχεται να απαιτούνται προκαταρκτικοί έλεγχοι

δυνάμει του άρθρου 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, και ότι προσδοκά ότι θα του ζητείται να γνωμοδοτήσει όσον αφορά περαιτέρω νομοθετικές προτάσεις και διοικητικά μέτρα στον εν λόγω τομέα.

Βρυξέλλες, 28 Ιουλίου 2009.

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων